

Cyberbeveiligingswet: rol en verantwoordelijkheden van de gemeentesecretaris

Veelgestelde vragen over governance, ISMS en bestuurlijke verplichtingen onder de Cbw

Bron: [IBD, Veelgestelde vragen Cyberbeveiligingswet \(Cbw\) — actueel per 12 juni 2026](#)

Concreet wil de Cyberbeveiligingswet (Cbw) uw gemeente weerbaarder maken tegen cyberdreigingen en de continuïteit van uw dienstverlening beschermen. Dat doet de wet door u te verplichten risico's te beheersen, incidenten te melden, en door u onder onafhankelijk toezicht van de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI) te plaatsen.

Met de Cbw komt de formele wettelijke eindverantwoordelijkheid op het gebied van informatiebeveiliging bij het bestuur te liggen, in dit geval het college. De gemeentesecretaris zorgt ervoor dat deze verantwoordelijkheid ambtelijk goed wordt vertaald naar werkende governance, heldere rollen, voldoende capaciteit en een goede inrichting van rapportage en opvolging binnen de organisatie. Deze Q&A licht toe welke rol de gemeentesecretaris hierin vervult, en hoe die zich verhoudt tot het college, de CISO en de lijnmanagers en proceseigenaren.

Met opmerkingen [JT1]: proceseigenaren?

1. Wat betekent de Cbw voor gemeenten en verbonden organisaties die onder de Cbw vallen?

Alle gemeenten en diverse gemeentelijke samenwerkingsverbanden zijn onder de Cbw aangewezen als essentiële entiteit. Dat betekent dat gemeenten moeten voldoen aan de verplichtingen uit de Cbw, waaronder de zorgplicht, registratieplicht en meldplicht. Daarnaast moet duidelijk zijn belegd wie binnen de organisatie welke rol heeft en welke verantwoordelijkheid draagt.

2. Wat is de positie van de gemeentesecretaris onder de Cbw?

De gemeentesecretaris draagt de ambtelijke eindverantwoordelijkheid voor de organisatorische inbedding en aantoonbare werking van informatiebeveiliging, en moet nadrukkelijk betrokken zijn bij het formuleren van beleidskaders en het informeren van college en raad. De Cbw vereist dat verantwoordelijkheden duidelijk zijn belegd en dat governance aantoonbaar functioneert.

Met opmerkingen [JT2]: Suggestie om hier het ISMS te positioneren als kapstok en als een continu verbeterproces verplicht vanuit de Cbw en BIO. En dat ze daarmee grip op informatiebeveiliging krijgen. Daarnaast goed om duidelijk te maken dat het eigenaarschap van het ISMS bij de gemeentesecretaris/directie ligt, en dat het niet gaat om een tool. Het ISMS vraagt om sturing op organisatiebrede risico's, prioritering en capaciteit. Ook moeten verbetermaatregelen n.a.v. de managementreview, daadwerkelijk worden opgevolgd. De GS is hiervoor verantwoordelijk.

3. Het ISMS (Information Security Management System) speelt een belangrijke rol om aan de vereisten van de Cbw te voldoen; wat is de rol binnen dit kader?

Het ISMS (Information Security Management System) is geen tool, maar een continu verbeterproces dat verplicht is vanuit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO2) en het centrale instrument is om aantoonbaar te voldoen aan de zorgplicht uit de Cbw. Het ISMS is ingericht volgens de PDCA-cyclus. Dit betekent dat informatiebeveiliging continu wordt gepland, uitgevoerd, gecontroleerd en verbeterd. Zo blijft het beveiligingsniveau aansluiten op veranderende risico's, wetgeving en organisatiedoelen.

Het biedt de gemeente grip op informatiebeveiliging door risico's organisatiebreed te sturen, prioriteiten te stellen en capaciteit te borgen.

De gemeentesecretaris is ambtelijk opdrachtgever voor een werkend ISMS; het risico-eigenaarschap ligt bij proceseigenaren/lijnmanagers. Voor de gemeentesecretaris betekent dit: sturen op organisatiebrede risico's, zorgen dat verbetermaatregelen uit de managementreview worden opgevolgd — én besluiten nemen over restrisico's. Wanneer een risico de vastgestelde risicobereidheid overstijgt, is het aan de gemeentesecretaris om dat te accepteren, te escaleren of te prioriteren voor aanpak.

4. Welke concrete taken vloeien voort uit de rol van de gemeentesecretaris onder de Cbw?

De gemeentesecretaris heeft zes kerntaken:

- Het inrichten van governance-structuren voor informatiebeveiliging
- Het borgen van voldoende capaciteit en middelen
- Het integreren van cyberrisicobeheer in de planning- en controlcyclus
- Het inrichten van interne rapportagelijnen richting het bestuur en directie
- Het borgen van incidentrespons en meldprocessen (meldplicht)
- Escalatie naar het bestuur bij risico's die de vastgestelde risicobereidheid overstijgen

5. Hoe verhouden de rol en verantwoordelijkheden van de gemeentesecretaris zich tot die van het college van B&W?

Het college is bestuurlijk eindverantwoordelijk: cyberveiligheid is onder de Cbw een directe bestuurlijke verantwoordelijkheid, naast financiële, juridische en organisatorische risico's. Het college stelt het informatiebeveiligingsbeleid (BIO2) en de risicobereidheid vast en ziet toe op de uitvoering. De gemeentesecretaris vertaalt deze bestuurlijke verantwoordelijkheid naar werkende structuren, capaciteit en rapportagelijnen.

Een concrete verplichting voor het college is de bestuurderstraining. Binnen twee jaar na inwerkingtreding moet ieder collegelid kunnen aantonen dat het cyberrisico's begrijpt en beheersmaatregelen kan beoordelen. De VNG en het Rijk werken hiervoor aan een opleidingsaanbod; het niet voldoen kan leiden tot een persoonlijke bestuurlijke boete.

Voor de gemeentesecretaris geldt geen wettelijke verplichting, maar deelname is wel sterk aan te bevelen gezien de rol in governance en organisatorische inbedding. De GS borgt daarnaast dat de organisatie het college ondersteunt bij het tijdig kunnen nakomen van deze verplichting.

6. Hoe verhoudt deze rol zich tot de CISO?

De CISO vervult de professionele en adviserende rol: inrichten en onderhouden van het ISMS, risicoanalyses, advisering van bestuur en directie, monitoring van maatregelen en coördinatie van incidentrespons — met geborgde toegang tot directie en bestuur via vaste rapportage- en escalatielijnen.

De CISO is echter **niet** de eigenaar van informatiebeveiliging. Die verantwoordelijkheid ligt bij de lijnmanager of proceseigenaar. De CISO adviseert, onafhankelijk — de lijnmanager besluit.

De gemeentesecretaris is geen uitvoerder, maar zorgt dat de CISO-functie organisatorisch goed is ingebed: met mandaat, capaciteit en heldere rapportagelijnen.

7. Hoe verhoudt deze rol zich tot lijnmanagers en proceseigenaren?

Lijnmanagers zijn eigenaar van informatiebeveiligingsrisico's en maatregelen binnen hun eigen processen en beslissen — ondersteund door de CISO — over risicoacceptatie, maatregelen en continuïteit. De gemeentesecretaris borgt dat deze verantwoordelijkheid organisatiebreed helder is belegd en onderdeel is van de planning- en controlcyclus.

8. Waarom is de implementatie van de Cbw nu urgent?

De Cbw kent geen overgangstermijn: zodra de wet in werking treedt (verwacht in het derde kwartaal van 2026) zijn alle verplichtingen direct van toepassing. Aantoonbaar functionerende governance is dan geen ambitie meer, maar een wettelijke eis. De gemeentesecretaris borgt dat processen, verantwoordelijkheden en rapportagelijnen goed zijn ingericht om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Het is raadzaam om nu al met uw CISO in gesprek te gaan over de status van de invoering van de Cbw en BIO2, en gezamenlijk te bepalen welke stappen nodig zijn om tijdig te voldoen aan de wettelijke eisen.